

Titel: Kapitel IX.

Citation: "Kapitel IX.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r03-shoot-chptrd1e28057.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1877*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel IX.

Om Forkyndelser og andre processuelle Meddelelser.

I §§ 108—119 indeholdes de almindelige Regler om Måden, hvorpå Forkyndelser og Meddelelser skulle stede både ved Underretterne, Landsretterne og Højesteret, „forsåvidt ikke Loven eller Parternes Overenskomst medfører Undtagelse". Ved „Loven" sigtes blandt Andet til Udkastets §§ 120, 121 og 122, hvilke bestemme andre og simplere Former i forskellige Tilfælde. At „Parterne" gyldigen må kunne renuncere på lagttagelsen af Forskrifterne i §§ 108—119 og vedtage flere eller færre Afvigelser fra dem, synes fremdeles ikke at burde bestrides.

Iøvrigt bemærkes særligt med Hensyn til § 108, at det formentlig vil være det Simpleste og Hurtigste, at een Stævningsmand fremtræder som den, der står for Forkyndelsens Udførelse. At han for Bevisets Skyld skal medtage en anden Stævningsmand eller dog et andet Vidne, lader sig godt førene hermed. Fremdeles er det, for at undgå unyttige Kompetencestridigheder og derpå støttede Indsigelser under Sagen, fåvelsom for at lette Stævningsmændenes Benyttelse så meget som muligt, udtalt, at Retsgyldigheden af det Foretagne ikke svækkes, fordi Stævningsmanden har handlet udenfor den Retskreds, hvori han er ansat.

Bestemmelserne i §§ 108 og 109 trænge neppe til yderligere Forklaring. Medens § 108 bestemmer, at en Stævningsmand gyldigen

kan handle udenfor sin Kreds, når han hertil er villig, fastsætter § 109, at de for Kredsen ansatte Stævningsmænd skulle iværksætte Forkyndelser indenfor Kredsens Grænser.

I §§ 111 og 112 indeholdes meget vigtige Forskrifter om Forkyndelsens Iværksættelse. Disse må selvfølgelig være indrettede på 1) at skaffe Underretningen så sikkert som muligt til Parten, og 2) at gjøre det muligt at fåe Forkyndelsen eller Meddelelsen iværksæt, selv om Pågjældende søger at unddrage sig herfor.

Når Stævningsmanden har modtaget det, der skal meddeles, har han altid først at forsøge at bringe Underretningen til Pågjældendes Kundskab på en af de § 111 hjemlede Måder, enten på den i Litr. a bestemte Måde, eller på den i Litr. d omtalte Måde, og kun når dette forgjæves er forsøgt, og Politiet ej heller har kunnet iværksætte Forkyndelsen, kan der skrides til den i § 112 sidste Stykke omhandlede offentlige Indstævning med Hensyn til hvilken det er mere usikkert, om den vil sætte Vedkommende i personlig Kundskab om Sagen, hvorved dog atter bliver at erindre, at offentlig Stævning aldrig kan benyttes, når Sagsøgte har bekjendt Bopæl i Udlandet.

Stævningsmanden har altså først Valget imellem enten at søge at træffe Vedkommende personlig i eller udenfor Bopælen (Litr. b) eller, hvis dette er for vanskeligt, at iværksætte Forkyndelsen efter Litr. a. Denne sidste Udvej vil blandt Andet kunne benyttes, når Vedkommende selv søger at undgå Forkyndelsen ved ikke at ville lade sig træffe. Ifølge Litr. a kan nemlig Forkyndelsen gå for sig, når blot Vedkommende har bekjendt eller opspørgelig Bopæl eller midlertidigt Opholdssted indenfor Landets Grænser, selv om han ikke personlig der kan antræffes. Forkyndelsen kan i så Fald iværksættes for forskellige andre Personer, som stå i Forhold til ham, og disse kunne ikke nægte at modtage Forkyndelsen (§ 115), ligesom de og ere pligtige at bringe Underretningen til rette Pågjældende (§ 116), Erklære Stævningsmændene sig ude af Stand til at iværksætte Forkyndelsen enten efter Litr. a eller efter

Litr. d, bliver der dog ikke strax at skride til

offentlig Indstævning, men Sagen afgives til Politiet, og først når også dette erklærer sig ude af Stand til at iværksætte Forkyndelsen, og det ikke heller ser sig istand til at meddele sådanne Oplysninger, hvorefter denne i andre Retskrede inden Riget kan iværksættes, og heller ikke kan opgive, at og hvor Sagsøgte har Bopæl i Udlandet, skrides der til offentlig Indstævning. Den Ulejlighed, der herved kan forårsages Politiet, ber formentlig ikke komme i Betragtning, såmeget mere som der ved §115 2det Stykke er sørget for, at Forkyndelsesbyrden ikke temerært kan kastes over på det, og det vistnok kun forholdsvis sjældent vil blive nødvendigt at benytte Politiets Hjælp. Politiet skal da søge på den efter Omstændighederne hensigtsmæssigste Måde at bringe Underretningen til Pågjældende. I denne Henseende overlades Alt til dets Konduite. Om dets Forholdsregler føre til det forønskede Resultat, eller om de ere mere eller mindre hensigtsmæssige, har iøvrigt ingen Indflydelse på Forkyndelsens Gyldighed (§ 117).

For at værne imod, at der skrives til offentlig Indstævning i Tilfælde, hvor dette ikke er nødvendigt, lader Udkastet det altså ikke bero på Partens egen Afgjørelse, om Modpartens Bopæl eller Opholdssted vides eller kan opspørges. Den anordnede Fremgangsmåde er derimod den, at der kun kan skrives til den i § 112 sidste Stykke omtalte Forkyndelsesmåde, når vedkommende Stævningsmand erklærer sig ude af Stand til at få Forkyndelsen iværksat efter § 111, og Politiet, til hvem Sagen derefter afgives, ligeledes erklærer sig ude af Stand til at iværksætte Meddelelsen eller til at give sådanne Oplysninger, hvorefter den bliver at føretage i andre Retskredse eller på Vedkommendes Bopæl i Udlandet. At Stævningsmanden gjør sig den tilbørlige Umage og ikke uden Nødvendighed opgiver at besørge Forkyndelsen efter § 111, må søges bevirket, dels ved disciplinære Straffe for Forsømmelighed og Efterladenhed i hans Funktioners Udførelse (jfr. § 110), dels og måske især ved en hensigtsmæssig Indretning af Taiten, f. Ex.

derved, at han erholder intet eller dog et lavere Gebyr, når det ikke lykkes ham at besørge Forkyndelsen efter § 111.

Først når Politiet tilbagegiver Parten det, der stal forkyndes, med påtegnet Attest om, at det ikke har kunnet iværksætte Forkyndelsen eller Meddelelsen, og ikke heller ser sig istand til at opgive de fornødne Data, for at Forkyndelsen lovlig kan iværksættes i andre Retskredse inden Riget, eller i Udlandet på et Sted, hvor Sagsøgte har fast Bopæl, kan Parten iværksætte Forkyndelsen efter § 112 sidste Stykke. Når end ikke Politiet kan opspørge eller antræffe en Person, synes man med Grund at kunne sige, at for Parten intet Andet er at gjøre end at skride til en offentlig Indstævning, hvilket efter Nutidens Forhold hensigtsmæssigst sker ved Avisbekjendtgjørelser, Fåes det at vide, hvor i Udlandet Indstævnte midlertidigt opholder sig, er det derhos befalet, at Udfærdigelsen tillige skal tilsendes ham pr. Post i flankeret og rekommanderet Brev. Efter Postvæsenets nuværende Udviklingstrin er dette vistnok en så pålidelig Meddelelsesmåde, at der er overvejende Sandsynlighed for, at Underretningen ad denne Vej når sin Bestemmelse.

I § 113 omhandles, hvorledes Forkyndelsen eller Meddelelsen skal ske, når Modparten, f. Ex, fordi det er en Udlænding, har bekjendt Bopæl i Udlandet (og ikke her). I få Fald kan det ikke ansees for retfærdiggjort at bruge offentlig Indstævning, men Forkyndelsen bør da ske for ham på den efter Stedets Love føreskrevne Måde; den offentlige Indstævning bør indskrænkes til fådanne Tilfælde, hvor Forkyndelse ikke kan ske i Indlandet efter § 111 — uden eller efter Politiets Anvisning — og hvor Sagsøgeren ej har vidst og ej heller ved Politiets Mellekomst får at vide, at og hvor Sagsøgte har Bopæl i Udlandet, Den Omstændighed, at Sagsøgte, uden at have Bopæl i Udlandet, opholder sig der, synes derimod ej tilstrækkelig til at påbyrde Sagsøgeren Forkyndelse på Stedet, da det ved et sligt temporært Ophold må ansees for aldeles usikkert, om Sagsøgte ikke atter er borte, inden Forkyndelsen kan iværksættes. Hvor Sagsøgeren skal iværksætte Forkyndelsen i

Udlandet efter de der gjældende Regler, vil det vistnok ofte være til stor Lettelse for Parten og navnlig stille ham bedre overfor de udenlandske Autoriteter, gennem hvilke Forretningen må iværksættes, at han kan få de fornødne Skridt rekvirerede af vedkommende Ret. Dens Forlangender ville fremtræde med en ganske anden Vægt end en Privatmands, til hvilken der mange Steder ikke tages Hensyn.

I Forbindelse med de heromhandlede Regler må fremhæves, at de vanskeligere og vidtløftigere Forkyndelsesmåder i Reglen kun ville forekomme i de i § 123 omhandlede Tilfælde. Forkyndelser og Meddelelser under Sagens Gang, forsåvidt de overhovedet behøves, jfr. § 121, ville i Almindelighed kunne iværksættes uden Vanskelighed eller Tidsspilde, dels på Grund af Reglen i K 120, dels på Grund af Bestemmelserne i §§ 159 Litr. a, 162 Litr. a, 307 Litr. d, 308 1ste Stykke.

I § 114 er der åbnet Adgang for Parterne til at vedtage, at et vift Sted skal ansees for Bopæl, og således lette Indstævningen og Forkyndelsen. Navnlig er herved tænkt på at gjøre det muligt for Parterne at vedtage, at Forkyndelser og Meddelelser lovlig kunne ske på Vedkommendes Kontor eller Forretningslokale. Det må forlanges, at der på det vedtagne Sted findes Personer, som enten ifølge § 111 ere Pligtige at modtage Forkyndelsen eller erklære sig for befuldmægtigede hertil. Thi da det ikke går an at pålægge aldeles Fremmede den af § 115 2det Stykke følgende Forpligtelse, vilde Følgen af, at der Ingen fandtes på det vedtagne Sted, for hvem Forkyndelsen kunde iværksættes, kun blive, at det, der skal forkyndes, overleveres til Politiet, for at der af dette kan gåes frem efter § 112, og derved vil enhver særegen Nytte af Vedtagelsen gå tabt.

Det er klart, at Forkyndelsers og Meddelelsers Iværksættelse vilde i høj Grad besværliggjøres, hvis Stævningsmanden skulde være pligtig at legitimere sig som den, hvem Forretningen virkelig var overdraget af rette Vedkommende, for den eller dem, overfor hvem han optræder. For at afskjære al Tvivl i så Henseende er § 115 1ste Stykke indsat. I Paragrafens 2det Stykke indeholdes en Regel,

som savnes i den nugældende Ret, nemlig at de Personer, for hvilke Stævningsmanden mener at burde forkynde i Henhold til Reglerne i § 111, ikke kunne undslå sig ved at modtage Forkyndelsen, ligesom der også pålægges dem et bestemt Ansvar for ved en ugrundet Vægning at kaste Forkyndelsesbyrden over på Politiet.

I § 116 gives ligeledes en Forskrift, som savnes i den nugældende Ret, men som synes i sig naturlig og billig.

I § 117 indeholdes den vigtige, men iøvrigt let forståelige Forskrift, at når Parter og Stævningmænd rigtigheden have iagttaget de i §§ 111 og 112 givne Regler, ansees Forkyndelsen eller Meddelelsen for lovlig, uagtet den faktisk ikke kommer til Pågjældendes Kundskab, På denne sidste Omstændighed — der dog naturligvis kun meget sjældent vil indtræffe — kan der altså ikke støttes nogen > Hfvisningspåftand og heller ikke nogen Påanke. Derimod vil den fornødne Hjælp efter Omstændighederne kunne ydes Pågjældende, når han selv er aldeles uden Skyld, ved Bestemmelserne i § 327, 50.

Reglerne i § 119 sigte til at bevirke, dels at den, hvem Noget forkyndes eller meddeles, erholder tilstrækkelig Oplysning om, hvad det er, dels at den, fra hvem Forkyndelsen eller Meddelelsen udgår, får det fornødne Bevis i Hænderne for, at Alt er rigtigt udført.

I §§ 120, 121 og 122 indeholdes Bestemmelser, hvorefter i visse Tilfælde den fornødne Meddelelse kan gives på en lettere og simplere Måde end ifølge §§ 108—119.

Reglen i § 120 er grundet på den Betragtning, at Sagførernes Stilling som offentlige Funktionærer og det Ansvar samt den Kontrol, de ifølge heraf ere undergivne, tillader, at der imellem Sagførere indbyrdes kan benyttes meget simple Former for Meddelelser og Forkyndelser, Hvor Sagførere optræde fra begge Sider, behøver man altså slet ikke at benytte Stævningmænds Mellekomst, men de kunne aldeles privat give hinanden de fornødne Meddelelser blot imod simpelt Modtagelsesbevis. I Paragrafens 2det Stykke udtales, at Forkyndelser eller Meddelelser ikke behøve at ske på Sagføreren Bopæl eller in-

denfor de i § 118 omtalte Tider, men at de kunne afleveres på hans Kontor til enhver Tid, da dette er åbent. Ligeledes er det anset for sikrest udtrykkeligt at bestemme, at Forkyndelsen kan ske for de tilstedeværende Kontorbetjente uden Hensyn til, om de stå i egentlig fast Tjenesteforhold til Sagføreren (jfr. § 111 Litr. g.).

Den i § 121 indeholdte Forskrift er stemmende med den gjældende Ret og førstår sig desuden af sig selv.

I §122 handles om Meddelelser, der udgå fra Retten. Gxempler herpå haves i §§ 79 i Slutn., 185 i Slutn., 217, 221, 264, 283, 322, 325, 335, 338, 378 o. m. fl. Det synes rettest her at burde overlades til Formanden at vælge den efter Omstændighederne hensigtsmæssigste Måde. I Reglen vil han vel benytte de ved Retten ansatte Bude, men undertiden kan dette være forbundet med Ulemper, f. Gr. når Afstandene ere lange. Det er derfor tilføjet, at han er berettiget til at bruge Meddelelse pr. Post, hvorved blot bemærkes, at det er Forudsætningen, at stige Forsendelser må betragtes som Breve i Kgl. Tjeneste.

Den i K 123 indeholdte Regel behøvede måske ikke udtrykkeligt at udtales, da det vel måtte følge af Forholdets Natur, at Forkyndelse eller Meddelelse til Procesfuldmægtige kun kan finde Sted under Sagen, og altså ikke når denne er endt ved Domsafsigelsen, jfr. Nellesmann Processens alm. Del S.412. Imidlertid kan det dog for Oversigtens Skyld være hensigtsmæssigt udtrykkelig at udtale, at Klageskriftet, den endelige Dom, samt de Skrifter, hvorved Retsmidlernes Anvendelse indledes (jfr. §§ 306, 307, 332), ere udelukkede fra at kunne forkyndes eller meddeles på de i § 121 og 122 omhandlede simplere Måder eller for Procesfuldmægtige (§ 120), men skulle forkyndes eller meddeles til Parten selv og på den fuldfærdigste og mest betryggende Måde efter §§ 108—119.